

2022-03-08

Artinventering vid Lingvallen, Ängelholms kommun

**: EKOLOGI
GRUPPEN**

: EKOLOGI GRUPPEN

Beställning: Annica Jörgensen, Ängelholms kommun

Framställt av: Ekologigruppen AB

www.ekologigruppen.se

Telefon: 08-525 201 00

Arbetsversion: 2022-03-08

Uppdragsansvarig: Lars Salomon

Medverkande: Nellie Linander

Rapporten bör citeras: Salomon, L. och Linander, N. 2022. Artinventering vid Lingvallen, Ängelholms kommun
Ekologigruppen AB.

Intern granskning av rapport: **Ange namn Ange datum**

Foton: Om inget annat anges: Lars Salomon

Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB

Internt projektnummer: 9146

Bild på framsidan visar delar av område 4 (foto: Lars Salomon)

Innehåll

Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	5
Metod	5
Resultat	5
Allmän beskrivning av området och dess omgivning	5
Delområden	7
Naturvårdsarter	17
Invasiva arter	20
Referenser	22

Sammanfattning

Ekologigruppen har på uppdrag av Ängelholms kommun genomfört en inventering av fåglar, kärlväxter och insekter vid Lingvallen. Målet med inventeringen har varit att göra en bedömning av naturtypernas aktuella status och föreslå skötselåtgärder som ett led i att öka den biologiska mångfalden utifrån områdets potential. Inventeringsområdet vid Lingvallen är ca 2,5 ha stort och ligger insprängt mellan järnvägen i väster och villabebyggelse i söder och öster.

Lingvallen är ett varierat område med olika typer av gräsmark, buskmark och igenväxningsmark. De mest värdefulla naturmiljöerna utgörs av hedliknande, lågvuxen gräsmark med arter som fältmalört, blåmunkar, gulmåra, gråfibbla, knippfryle och krypvide. I samband med inventeringen har 37 naturvårdsarter noterats varav 6 rödlistade. Bland de mest krävande kan nämnas backtimjan (NT), mindre blåvinge (NT) och mindre purpurnätare (NT).

I området växer även en del invasiva växter, bland annat parkslide, vresros och kanadensiskt gullris.

Bakgrund och syfte

Ekologigruppen har på uppdrag av Ängelholms kommun genomfört en inventering av fåglar, kärlväxter och insekter vid Lingvallen. Målet med inventeringen har varit att göra en bedömning av naturtypernas aktuella status och föreslå skötselåtgärder som ett led i att öka den biologiska mångfalden utifrån områdets potential. Inventeringsområdet vid Lingvallen är ca 2,5 ha stort och ligger insprängt mellan järnvägen i väster och villabebyggelse i söder och öster. (Figur 1).

Figur 1. Översiktsskarta över inventeringsområdets läge och relation till kända naturvärden i omgivande landskap. Kända artfynd redovisas ej i kartan. Bakgrundskartan är Lantmäteriets topografiska webbkarta respektive ortofoto.

Metod

Artinventeringen utfördes av Lars Salomon och Raul Vicente. Området besöktes vid ett flertal tillfällen under 2021; 10/5, 24/5, 21/6, 24/8. Vid fältbesöken genomsöktes inventeringsområdet efter arter och biotopkvaliteter av betydelse för biologisk mångfald. Särskild fokus lades på naturvårdsarter som är relevanta för de aktuella naturtyperna. Noteringar registrerades i en GIS-applikation på en pekplatta.

Resultat

Allmän beskrivning av området och dess omgivning

Inventeringsområdet (se Figur 1) ligger precis vid kuststräckan Bjärekusten-Skälderviken som omfattas av skyddet riksintresse för friluftsliv (3 kap. 6 § MB). Kusten längs Bjärehalvön är varierad med både sandstränder, klapperstenstränder och klippkust. Det kustnära beteslandskapet har lång kontinuitet och strandängarna hyser artrika växtsamhällen. Bjärekusten-Skälderviken utgör också

häckningsplats för många fågelarter och Skälderviken är ett fågelskyddsområde och ett Natura 2000-område (Naturvårdsverket 2021). Söder om utredningsområdet rinner Rönne å som mynnar ut i småbåtshamnen. Rönne å omfattas av riksintresse för naturvård (Rönneåns dalgång). Cirka 1,5 km söder om inventeringsområdet, intill Rönne å, finns ett litet område (ca 4 ha) som är utpekad i ängs- och betesmarksinventering. Detta är ett välhävdad område med en relativt trivial flora och få signalarter (Naturvårdsverket 2021).

Inventeringsområdet (röd markering i Figur 1 och 2) består av busk- och trädbärande gräsmark. Vissa delområden är mer igenväxta än andra. Jordmånen är sandig och här finns en del sandblottor som gynnar grävande insekter. Genom området löper också grusade och upptrampade stigar.

Figur 2. Karta över delområden inom utredningsområdet. Kända artfynd redovisas ej i kartan. Bakgrundskartan är Lantmäteriets topografiska webbkarta respektive ortofoto.

Delområden

Inventeringsområdet har delats in i elva olika delområden (Figur 2). Huvudsakligen på grund av skiftande naturtyper men till en viss del också beroende på att målnaturtyper och skötselrekommendationer skiljer sig mellan områdena. I efterföljande stycken beskrivs varje delområde, vilka arter som påträffats i dem, målnaturtyp och skötselrekommendationer.

Område 1

Gräsmark med buskage och enstaka träd av tall, vårtbjörk, ek, alpar och rönn (Figur 3). I buskskiktet förekommer bland annat vresros, stenros, kaprifol, och hallon. Fältskiktet domineras av gräs såsom rödsvingel, rödven, kruståtel, hundäxing. Övriga noterade kärlväxter är äkta johannesört, gulmåra, hundkäx, hönsarv, liten blåklocka, sandstarr, gråfibbla, ängskovall (bitvis mycket rikligt, bestånd), röllika, rotfibbla, bergsyra, flockfibbla, ängssyra, grässtjärnblomma, stensöta och käringtand. I skugga förekommer även brännässla, vitplister och träjon.

I den södra delen förekommer även enstaka spridda plantor av parkslide. Enligt boende har de hållits nere med klippning.

Målnaturtyp: Örtrik gräsmark med solitära träd samt fristående blommande och bärande buskage.

Rekommendationer: I en övergångsperiod föreslås bete för att bekämpa bestånden av vresrosor och parkslide.

Figur 3. Område 1 utgörs av gräsmark med buskage och solitära träd.

Område 2

Gräsmark med enstaka solitära ungräd av björk och ek samt stora mängder vresrosor som hålls låga med klippning (Figur 4). I fältskiktet växer bergsyra, styvmorsviol, ängskovall, ängssyra, hönsarv, gullris, liten blåklocka, röllika, hundkäx, duvvicker, sandstarr, rödsvingel, rödven och hundäxing.

Målnaturtyp: Örtrik gräsmark med solitära träd samt fristående blommande och bärande buskage. Området har god potential att uppnå detta om vresrosorna kan bekämpas.

Rekommendationer: Bete föreslås för att bekämpa de utbredda bestånden av vresrosor. Vresrosorna är sannolikt svåra att bekämpa på annat sätt om inte hela jordmånen ska grävas bort.

Figur 4. Område 2 utgörs av gräsmark där enstaka solitära träd förekommer.

Område 3

Området utgörs av en smal kant mellan bilvägen till parkeringsplatsen och bullerskyddet längs med järnvägen. Vegetationen utgörs i huvudsak av uppslag av tall, björk och asp. Det finns rikligt med ytor med grus och sand där delar är täckt av olika marklavar & mossor (Figur 5). Där fältskiktet har lyckats etablera sig består det bland annat av strandråg, rockentrav, gulmåra, vädtklint, sandstarr och borsttåtel.

Målnaturtyp: -

Rekommendationer: Håll de sandiga, solbelysta partierna öppna då de är viktiga för grävande insekter. Röjningsåtgärder kommer sannolikt att behövas på sikt så att lövslyet inte tar över.

Figur 5. Område 3 utgörs av en kantzon mellan bilväg och bullerplank längs järnvägen. Här växer uppslag av tall, björk och asp på sandig öppen mark.

Område 4

Området är det mest artrika i inventeringsområdet och utgörs av lågvuxen gräsmark/hed med enstaka träd av tall, ek, vartbjörk, och gråvide (Figur 6). I buskskiktet växer vresros, stenros, krypvide, och kaprifol. Fältskiktet består av sandstarr, rödsvingel, borsttåtel, rödven, krypven, luddtåtel, vartåtel, rockentrav, strandråg, gulsporre, stormåra, gulmåra, bergsyra, spenslig ullört, gråfibbla, svartkämpar, rödnarv, knytling, blåeld, blåmunkar, gul fetknopp och ett flertal stora bestånd av backtimjan.

Sandblottor finns rikligt längst i söder och längs stigen som delar området i två delar. Partier med marklavar och mossor finns vidare rikligt i den södra delen norr om parkeringsplatsen.

Bland insekterna noterades mindre blåvinge (NT), mindre purpurmätare (NT), mindre guldvinge, puktörneblåvinge, grässkottsmott, halmgult gräsmott och grobladsljasmott. På Artportalen (2021) har även följande naturvårdsarter noterats: vickerglasvinge (NT), grönt hedmarksfly (NT), lusembi, bivarg, sydsnylthumla, haghumla och praktbyxbi.

Målnaturtyp: örtrik, lågvuxen gräsmark och hed.

Rekommendationer: nuvarande markslitage i form av tramp och friluftsliv räcker för att bibehålla nuvarande naturtyp. Bete rekommenderas ej då det kommer att påverka naturvårdsarterna negativt i för stor utsträckning.

Figur 6. Område 4 utgörs av lågvuxen gräsmark/hed med solitära träd av ek och tall.

Område 5

Området har inventerats tillsammans med område 4 men är urskilt som en egen yta på grund av att delar täcks av vresrosor. Området har god potential att utvecklas och på sikt, när vresrosorna har bekämpats, kan det utgöra en del av område 4.

Målnaturtyp: Örtrik, lågvuxen gräsmark och hed.

Rekommendationer: Initialt kommer det att krävas åtgärder för att bekämpa vresrosbeståndet, om möjligt med bete. Kanske finns möjlighet att hägna ihop med område 1 och 2 under en tid.

Område 6

En smal remsa mellan en grusad GC-väg och bullervallen längs järnvägen (Figur 7). Området hyser en del uppväxande lövsly och planterade buskage med häggmispel och smällspirea. I fältskiktet växer bland annat spåtistel, vädtklint, getväppling, gullris, käringtand och blåeld. Bland insekterna noterades rikligt med triviala arter som citronfjäril, tustelfjäril och puktörneblåvinge.

Målnaturtyp: blomrik ”vägkant” med sandblottor.

Rekommendationer: håll gärna de sandiga och grusade partierna öppna. Røj bort uppslag av triviallöv för att gynna fältskiktet med blommande kärleväxter. Bekämpa invasiva arter såsom kanadensiskt gullris och häggmispel.

Figur 7. Område 6 (till vänster om grusvägen) är en smal remsa gräsmark med lövsly mellan en grusad GC-väg och bullerplanket längs järnvägen. I bild syns även objekt 8 (till höger om grusvägen) som utgörs av en smal remsa gräsmark som just nu befinner sig under

Område 7

Träd- och buskmark med ek, vårtbjörk, gråvide, sälg, stenros, hassel, fläder, hallon, björnbär och svarta vinbär (Figur 8). I fältskiktet finns arter såsom storrams, träjon, åkerfräken, skogssallat, skogsviol, humlelusern, gullris, kirskål, kanadensiskt gullris, knapptåg, knylhavre, rödven, kärrgröe, rödsvingel, rörflen. Nämnvärda noterade arter bland fåglarna är törnsångare och ärtsångare (NT).

Död ved förekommer sparsamt, huvudsakligen i form av klenved.

Målnaturtyp: Kratt-/buskmark med ek, sälg, björk samt blommande och bärande buskage.

Rekommendationer: Håll gärna fritt kring ekar om ekvärden ska gynnas. Håll efter invasiva arter såsom kanadensiskt gullris, vresros och häggmispel som riskerar att komma in från intilliggande områden.

Figur 8. Område 7 består av träd- och buskmark med bland annat ek, sälg och blommande/bärande buskage.

Område 8

Smal remsa mellan en GC-väg och en östvärd sluttning ner till resterande delen av utredningsområdet (Figur 7). Området hyser en viss blomrikedom med arter som åkervädd, väddklint och käringtand. Det finns vidare en del partier med sand och grus som gynnar grävande insekter. Området är dock under igenväxning av bland annat häggmispel. Det finns även planterad smällspirea.

Målnaturtyp: blomrik ”vägkant” med grus och sandblottor.

Rekommendationer: Håll efter uppslag av trivallöv samt invasiva arter som häggmispel och kanadensiskt gullris.

Område 9

Buskmark/bryn med sälk, ek, gråvide, stenros, fläder och aplar. Vidare finns ett bestånd med såpnejlika (Figur 9).

Målnaturtyp: buskmark, brynliknande miljö som erbjuder lä och födosökmöjligheter för fåglar och insekter.

Rekommendationer: Behåll gärna de täta buskagen och träden då objektet nyttjas flitigt av fåglar men begränsa utbredningen så att det inte växer in över område 4 med sin värdefulla kärlväxtflora. Ha gärna uppsikt över beståndet med såpnejlika då det är en art som i vissa lägen kan ta över fullständigt.

Figur 9. Bestånd med såpnejlika. På en del blad syns bladminor (vita fläckar) av såpnejlikesäckmal, en fjärilsart vars larver lever uteslutande på såpnejlika.

Område 10

Gräsmark/igenväxningsmark med högörtäng samt nyponrosor, svarta vinbär, fläder och hallon (Figur 10). I fåltskiktet finns arter som luddtåtel, knylhavre, hundäxing, rörflen, storrams, renfana, johannesört och kanadensiskt gullris. Området hyser en viss blomrikedom som nyttjas av födosökande insekter, dock i huvudsak generalister.

Målnaturtyp: som förslag blomrik högörtäng.

Rekommendationer: området har en högre grad av markfukt och är mer näringsbelastat än de hedartade gräsmarkerna strax söder om detta. Därför rekommenderas istället högörtäng som målnaturtyp där förslagsvis årlig slåtter kan förhindra igenväxning.

Figur 10. Område 10 utgörs av gammal tomtmark under igenväxning.

Område 11

Bitvis tät buskmark/igenväxningsmark med fuktstråk som sträcker sig från tomtmark i öster till släntfoten i väster. Trädskiktet domineras av gråvide, sälg, ek, vårtbjörk och körsbär. I buskskiktet finns hallon, fläder, och björnbär. Fältskiktet hyser arter som brännässla, kirskål, åkertistel, rosendunört, nejlikrot, hundkäx, flenört, kärrgröe, fackelblomster, revsmörblomma, luddtåtel, vitgröe, jättegröe, ängskavle, strandklo och skogssäv. I den allra nordligaste delen växer kanadensiskt gullris och parkslide. Bland noterade fåglar kan nämnas ärtsångare (NT) och törnsångare.

I den södra delen håller boende i den angränsande fastighet området öppet och där liknar miljön mer park/tomtmark än buskmark (Figur 11).

Målnaturtyp: -

Rekommendationer: Området har begränsad potential att utvecklas till något annat på grund av hög näringsbelastning. Dock bör invasiva arter såsom parkslide och kanadensiskt gullris hanteras.

Figur 11. Område 11 utgörs av buskmark och igenväxningsmark med fuktstråk. Marken här är näringspåverkad.

Naturvårdsarter

Totalt påträffades 37 arter inom utredningsområdet. Några av dessa är så kallade naturvårdsarter. En naturvårdsart är en art med specifika krav på sin miljö. Genom sin förekomst signalerar arten att det finns naturvärden i ett område och att det kan finnas fler sällsynta och/eller rödlistade arter.

Noterade naturvårdsarter listas i Tabell 1 och ett urval presenteras närmare i efterföljande text.

Mer om naturvårdsarter

Naturvårdsarter är utpekade av myndigheter i olika inventeringar och sammanhang. De sammanfattas av Artdatabanken SLU i rapporten "Naturvårdsarter" (Hallingbäck 2013). Exempel på naturvårdsarter är *rödlistade arter*, *fridlysta arter*, Skogsstyrelsens *signalarter*, Jordbruksverkets *ängs- och betesmarksarter*, och Ekologigruppens *egna naturvårdsarter*.

Naturvårdsarterna är olika bra på att indikera naturvärde. Ekologigruppen delar in dem i olika kategorier (indikatorvärde) med klasserna mycket högt, högt, visst och ringa, beroende på miljökrav och sällsynthet. Mycket högt indikatorvärde används exempelvis för ovanliga, rödlistade eller hotade arter, samt för arter med höga krav på miljön där de förekommer.

Tabell 1. Naturvårdsarter. Tabellen listar de naturvårdsarter som noterats inom utredningsområdet. Kolumnen Skydd anger vilka paragrafer i artskyddsförordningen (ASF) som skyddar arten. Kolumnen RK anger rödlistningskategori enligt följande: NT - nära hotad, VU - sårbar, EN - starkt hotad, CR - akut hotad, DD - kunskapsbrist.

Art	Skydd ASF	RK	Indikatorvärde	Förekomst	Källa
Törnsångare (<i>Sylvia communis</i>)	§ 4	.	-	Område: 11, 7	Lars Salomon, Raul Vicente 2021
Ärtsångare (<i>Sylvia curruca</i>)	§ 4	NT	Visst	Område: 11, 7	Lars Salomon, Raul Vicente 2021
Mindre purpurmätare (<i>Lythria cruentaria</i>)	.	NT	Mycket högt	Område: 4	Lars Salomon 2021
Mindre blåvinge (<i>Cupido minimus</i>)	.	NT	Mycket högt	Område: 4	Lars Salomon 2021
Vickerglasvinge (<i>Bembecia ichneumoniformis</i>)	.	NT	Mycket högt	Område: 4	Artportalen 2021
Grönt hedmarksfly (<i>Calamia tridens</i>)	.	NT	Mycket högt	Område: 4	Artportalen 2021
Bivarg (<i>Philanthus triangulum</i>)	.	.	Högt	Område: 4	Artportalen 2021
Haghumla (<i>Bombus sylvarum</i>)	.	.	Mycket högt	Område: 4	Artportalen 2021
Lusernbi (<i>Melitta leporina</i>)	.	.	Mycket högt	Område: 4	Artportalen 2021
Praktbyxbi (<i>Dasyptoda hirtipes</i>)	.	.	Mycket högt	Område: 4	Artportalen 2021
Backtimjan (<i>Thymus serpyllum</i>)	.	NT	Mycket högt	Område: 4	Lars Salomon 2021
Bergsyra (<i>Rumex acetosella</i>)	.	.	-	Område: 1, 2, 4	Lars Salomon 2021
Blåmunkar (<i>Jasione montana</i>)	.	.	Visst	Område: 4	Lars Salomon 2021
Borsttåtel (<i>Corynephorus canescens</i>)	.	.	Mycket högt	Område: 3, 4	Lars Salomon 2021
Fackelblomster (<i>Lythrum salicaria</i>)	.	.	Visst	Område: 11	Lars Salomon 2021
Flockfibbla (<i>Hieracium umbellatum</i>)	.	.	-	Område: 1	Lars Salomon 2021
Getväppling (<i>Anthyllis vulneraria</i>)	.	.	Visst	Område: 6	Lars Salomon 2021
Gråfibbla (<i>Pilosella officinarum</i>)	.	.	Visst	Område: 1, 4	Lars Salomon 2021

Gul fetknopp (<i>Sedum acre</i>)	.	.	Visst	Område: 4	Lars Salomon 2021
Gullris (<i>Solidago virgaurea</i>)	.	.	-	Område: 2, 6, 7	Lars Salomon 2021
Gulmåra (<i>Galium verum</i>)	.	.	Visst	Område: 1, 3, 4	Lars Salomon 2021
Krustätel (<i>Avenella flexuosa</i>)	.	.	-	Område: 1	Lars Salomon 2021
Krypvide (<i>Salix repens</i> subsp. <i>repens</i>)	.	.	Visst	Område: 4	Lars Salomon 2021
Liten blåklocka (<i>Campanula rotundifolia</i>)	.	.	Visst	Område: 1, 2	Lars Salomon 2021
Skogssallat (<i>Lactuca muralis</i>)	.	.	-	Område: 7	Lars Salomon 2021
Spåtistel (<i>Carlina vulgaris</i>)	.	.	Mycket högt	Område: 6	Lars Salomon 2021
Storrams (<i>Polygonatum multiflorum</i>)	.	.	Mycket högt	Område: 10, 7	Lars Salomon 2021
Styvmorsviol (<i>Viola tricolor</i>)	.	.	Visst	Område: 2	Lars Salomon 2021
Svarta vinbär (<i>Ribes nigrum</i>)	.	.	Visst	Område: 10, 7	Lars Salomon 2021
Svartkämpar (<i>Plantago lanceolata</i>)	.	.	Ringa	Område: 4	Lars Salomon 2021
Sälg (<i>Salix caprea</i>)	.	.	-	Område: 11, 7, 9	Lars Salomon 2021
Vårtätel (<i>Aira praecox</i>)	.	.	Högt	Område: 4	Lars Salomon 2021
Väddklint (<i>Centaurea scabiosa</i>)	.	.	Högt	Område: 3, 6, 8	Lars Salomon 2021
Åkervädd (<i>Knautia arvensis</i>)	.	.	Visst	Område: 8	Lars Salomon 2021
Äkta Johannesört (<i>Hypericum perforatum</i>)	.	.	Ringa	Område: 1	Lars Salomon 2021
Ängskovall (<i>Melampyrum pratense</i>)	.	.	Ringa	Område: 1, 2	Lars Salomon 2021
Ängssyra (<i>Rumex acetosa</i>)	.	.	Ringa	Område: 1, 2	Lars Salomon 2021

Spåtistel (*Carlina vulgaris*) (LC) växer i område 6. Spåtistel är en tvåårig växt som är ganska vanlig på kalkrik mark från Skåne till Uppland, men den kan också sällsynt påträffas längre norrut. Den växer på öppen torr mark i backar, beteshagar och alvar. Antalet reproduktiva individer av spåtistel överstiger gränsvärdet för rödlistning och antalet lokalområden i landet skattas till 1000 (500–4000). En minskning av populationen pågår eller förväntas ske, både vad det gäller förekomstare och antalet reproduktiva individer. Idag kategoriseras arten som livskraftig (LC) (ArtDatabanken 2021).

Storrams (*Polygonatum multiflorum*) (LC) växer i område 7 och 10. Arten indikerar låg kvävebelastning, kontinuitet, artrika miljöer och miljöer med tillräcklig slutenhet/öppenhet. Storrams har en sydlig utbredning och växer främst i lövskogsmiljöer, men även på trädklädda gräsmarker (ArtDatabanken 2021).

Backtimjan (*Thymus serpyllum*) (NT) växer i område 4 (Figur 12). Backtimjan förekommer fortfarande rätt allmänt i torra, betade gräsmarker, öppna och gärna betade hedskogar samt hällmarker i södra Sverige. Arten har dock minskat och misstänks fortsätta minska på fastlandet till följd av upphörande beteshävd i naturbetesmarker med påföljande igenväxning, gödsling eller annan ökad näringstillförsel, samt tätande skogar. Minskningstakten för den svenska populationen bedöms vara nära gränsvärdet för sårbar (VU), men backtimjan klassas idag som nära hotad (NT) (ArtDatabanken 2021).

Figur 12. Stora, marktäckande bestånd av backtimjan växer i område 4

Borsttåtel (*Corynephorus canescens*) (LC) växer i område 3 och 4 (Figur 13). Arten indikerar markstörning och hävd likt bete eller slåtter. Arten har en sydlig utbredning och växer på torra och öppna gräsmarker. Borsttåtel är en typisk art för Natura-2000 naturtypen 2330 (grässandhedar) (ArtDatabanken 2021).

Figur 13. Borsttåtel växer på öppen sandig mark i område 3 och 4.

Invasiva arter

Inom inventeringsområdet har fem arter som riskklassats i artdatabankens risklista (Strand m.fl. 2018) observerats under fältarbetet. Riskklassningen är bedömd på nationell nivå.

Tabell 2. Invasiva arter. Tabellen listar de invasiva arter som noterats inom utredningsområdet.

Art	Förekomst	Risk för invasivitet	Källa
Häggmispel (<i>Amelanchier spicata</i>)	Område: 6, 8	Mycket hög	Lars Salomon 2021
Kanadensiskt gullris (<i>Solidago canadensis</i>)	Område: 10, 11, 7	Mycket hög	Lars Salomon 2021
Parkslide (<i>Reynoutria japonica</i>)	Område: 11	Mycket hög	Lars Salomon 2021
Vresros (<i>Rosa rugosa</i>)	Område: 1, 2, 4, 5	Mycket hög	Lars Salomon 2021
Smällspirea (<i>Physocarpus opulifolius</i>)	Område: 6	Låg risk	Lars Salomon 2021

Kanadensiskt gullris (*Solidago canadensis*) växer i område 10, 11 och 7. Kanadensiskt gullris är en flerårig växt som blommar med gula blommor i augusti-september. Blommorna sitter i pyramidformade klasar längst upp på stjälken (Figur 14). Kanadensiskt gullris ses som ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden och särskilt för inhemska skuggkänsliga arter, eftersom den bildar täta bestånd som skuggar ut andra arter (CABI 2019). Gullriset kan också tränga bort andra arter med hjälp av allelopati. Allelopatiska växter skadar andra arter genom att utsöndra toxin (gift) som kan förhindra spridning, groningen eller tillväxt hos en annan art (ArtDatabanken 2021). Eftersom kanadensiskt gullris kan sprida sig med hjälp av rhizom (jordstammar) måste det tas i beaktning vid bekämpning av arten. Vid markberedning eller slåtter kan både rhizom och fröer fastna i maskinerna, vilket kan utgöra en spridningsrisk. Luftströmmar från trafik längs vägar och järnvägar utgör möjliga spridningsvägar för dess frön (CABI 2019). Risk för invasivitet: mycket hög risk (SE) 4AB,3F.

Figur 14. Den invasiva växten kanadensiskt gullris växer i område 7, 10 och 11. Bilden visar de pyramidformade blomklasarna.

Parkslide (*Reynoutria japonica*) noterades i område 11 (Figur 15). Parkslide har en förmåga att orsaka mekaniska skador på infrastruktur- och transportnät, på grund av den kraftiga tillväxttakten hos rötterna. Det kraftiga rhizomsystemet kan tränga igenom hårda strukturer som asfalt, dränering, betong och avlopp. Parkslide har en ekonomisk effekt som i Storbritannien uppskattas till 166 miljoner engelska pund per år (Williams m.fl. 2010). Parkslide har även stora negativa effekter på biologisk mångfald. Den påverkar inhemska växter och ryggradslösa djur i europeiska strandmiljöer negativt (Gerber m.fl. 2008 på ArtDatabanken). Parkslide konkurrerar ut inhemska arter genom att täcka och skugga stora landområden och tränger ut den inhemska floran med tillhörande fauna. Den faller dessutom så mycket förna att ljusställningen och markkemin under beståndet påverkas. Man har också visat att arten påverkar annan flora genom allelopati. Risk för invasivitet: mycket hög risk (SE) 4A,3E (ArtDatabanken 2021).

Figur 15. Parkslide noterades i område 11. På bilden syns ett skott skjuta upp ur marken.

Vresros (*Rosa rugosa*) växer i område 1, 2, 4 och 5. Vresros härstammar från nordöstra Asien och importerades till Europa i slutet av 1700-talet. Den fördes till Sverige som prydnadsväxt men har senare använts som sandbindare. Arten finns idag i hela Sverige där den ofta växer på sanddynor längs stränder där den stabiliserar sanden och förhindrar erosion och vidare dynbildningar. Eftersom vresros snabbt bildar täta bestånd så tränger den undan inhemska arter och kan komma att bli ett stort problem i många hotade naturtyper. Arten producerar nypon som sprids med fåglar och längs vattendrag. Den reproducerar sig även vegetativt med jordstammar och rotfragment som kan bilda nya plantor. Risk för invasivitet: mycket hög risk (SE) 4AB,4EF (ArtDatabanken 2021).

Referenser

Tryckta källor:

Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken SLU. Uppsala.

Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Jönköping: Skogsstyrelsen.

SFS 2007:845. Artskyddsförordning

SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala

Strand, M., Aronsson, M. & Svensson, M. 2018. Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista. (ArtDatabanken rapporterar, 21) Uppsala: Artdatabanken, SLU.

https://www.artdatabanken.se/globalassets/ew/subw/artd/2.-var-verksamhet/publikationer/29.-artdatabankens-risklista/rapport_klassifisering_av_frammande_arter2.pdf

Williams, F., Eschen, R., Harris, A. & Murphy, T. 2010. The Economic Cost of Invasive Non-Native Species on Great Britain. (CAB/001/09). https://www.researchgate.net/publication/298559361_The_Economic_Cost_of_Invasive_Non-Native_Species_on_Great_Britain

Digitala källor:

Artdatabanken 2021. Artfakta. Webverktyg för sökning om fakta om arter. <https://artfakta.se/artbestamning/> (Hämtad: 2021-09-27)

Aslan, C. och Rejmanek, M. 2012. Native fruit traits may mediate dispersal competition between native and non-native plants. *NeoBiota* 12: 1–24.

CABI. 2019. *Solidago canadensis* (Canadian goldenrod). In: *Invasive Species Compendium*. <https://www.cabi.org/isc/datasheet/50599> (Hämtad: 2021-10-08)

Den virtuella floran - Naturhistoriska riksmuseet 2017. Webverktyg för sökning av fakta om arter. <http://linnaeus.nrm.se/flora/> (Hämtad: 2021-09-27)

Jordbruksverket 2021. Databasen TUVÅ, resultat av ängs- och betesmarksinventeringen. (Hämtad: 2022-02-22)

Lantmäteriet 2021. Historiska kartor, digitalt kartarkiv. <https://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/Historiska-kartor/> (Hämtad: 2022-02-22)

Naturvårdsverket 2021. Skyddad natur, databas över skyddade områden. <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/> (Hämtad: 2022-02-22)

SGU 2021. Sveriges Geologiska Undersökning, kartvisaren. <https://apps.sgu.se/kartvisare> (Hämtad: 2022-02-22)